

Asuntomurto

Koti on turva maailman tuulissa. Asuntomurto rikkookin vakavasti kenen tahansa turvallisuudentunnetta. Asuntomurtoa ei aina pidetä kovinkaan traumaattisena tapahtumana, mutta murrosta selviäminen kestää tunnetasolla paljon kauemmin kuin kodin palauttaminen entiselleen.

Valtaosa asuntomurroista tehdään kohteisiin, joihin murtautuminen on helppoa. Kotiin murtautumisen voi tehdä vaikeaksi yksinkertaisin keinoin.

Näin voit suojautua asuntomurrolta

Kiinnitä huomiota asuntosi lukitukseen:

- Kaikkien ulko-ovien on syytä olla takalukittavia
- Takalukon lisäksi ulko-oveen voidaan asentaa avaimella suljettava ja avattava varmuuslukko. Takalukituksen ja varmuuslukon käyttö yhdessä takaavat kerrostaloasunnolle hyvän murtosuojan
- Lukitusturvaa on mahdollista tehostaa murtosuojatapeilla (oven pois nostamisen estämiseksi), ovisilmällä ja varmuusketjulla
- Tarkista säännöllisesti asuntosi perusturvajärjestelmät (ovien ja ikkunoiden lukitus, avainten säilytys, hälytysjärjestelmät) ja opettele niiden käyttö
- Muista, että vara-avaimen oikea paikka ei ole kynnyksen alla
- Älä kiinnitä avaimiisi yhteystietojasi tai tietoa siitä, mihin oveen ne sopivat
- Kun muutat uuteen asuntoon, asunnon lukot kannattaa sarjoittaa uudelleen

Poissaolon aikana pidä asuntosi ja kesämökkisi asutun näköisenä:

- Jätä verhot auki
- Asenna lamppu syttymään ja sammumaan ajastimella
- Pyydä joku tyhjentämään postilaatikko

tai keräämään postit

- Voit katkaista tilaamiesi tuotteiden toimitukset loman ajaksi
- Älä kerro vastaajasi viestissä lomastasi
- Kerro luotettavalle naapurille, että olet poissa kotoa, jolloin hän tietää pitää taloasi silmällä
- Liiketunnistimella varustettu ulkovalo voi karkottaa kutsumattomat vieraat pois

Muista myös nämä:

- Hälytysjärjestelmää suunniteltaessa ja asennettaessa kannattaa käyttää vain vakuutusyhtiöiden hyväksymiä laitteita ja asentajia
- Mieti turvallinen säilytyspaikka tärkeille asiakirjoillesi. Hanki tarvittaessa pankistasi asiakirjoille oma säilytyslokero
- Suuria rahasummia ei kannata säilyttää kotona. Älä säilytä kaikkia rahojasi samassa paikassa, ellei sinulla ole niille asianmukaista kassakaappia
- Omaisuus kannattaa luetteloida ja arvoesineet kuvata muistamisen helpottamiseksi
- Vie mökiltäsi arvokas irtaimisto pois mökkikauden loputtua
- Pidä vakuutusturviasi ajan tasalla. Selvitä vakuutuksesi korvauspiiri ja siihen liittyvä suojeluohje

Jos joudut asuntomurron uhriksi

- Ilmoita tapahtuneesta poliisille mahdollisimman pian ja kysy toimintaohjeita
- Ota itsellesi rikosilmoituksesta kopio. Vakuutusyhtiö voi myöhemmin pyytää kopiota rikosilmoituksesta
- Yritä olla sotkematta mahdollisia sormenjälkiä ja muita todisteita. Älä siivoa tai järjestele tavaroitasi, ennen kuin olet saanut siihen poliisilta luvan
- Korjauta rikkoutuneet ovet, lukot, ikkunat jne. mahdollisimman pian saatuasi tähän poliisilta luvan. Säilytä korjauksista aiheutuneet kuitit mahdollista korvausvaatimusta varten
- Tee luettelo menetystä omaisuudesta
- Tee vahinkoilmoitus vakuutusyhtiöosi ja liitä ilmoituksen yhteyteen kopio rikosilmoituksesta
- Ota yhteyttä Rikosuhripäivystykseen, jos mielessäsi on tapahtumaan liittyviä kysymyksiä, joihin etsit vastausta tai jos tunnet tarvetta keskustella tapahtuneesta jonkun ulkopuolisen kanssa

Ajoneuvovarkaus ja ajoneuvon luvaton käyttöönotto

Auto tai muu kulkuneuvo on monelle meistä itsestäänselvyys. Sen olemassaoloon on tottunut ja arjen rutiinit ovat monessa kohtaa riippuvaisia siitä. Jos ei koskaan ole joutunut omaisuusrikoksen kohteeksi, ajoneuvovarkaudelta suojautuminen ei ehkä tule edes mieleen.

Ajoneuvon varastamisen voi tehdä mahdollisimman vaikeaksi. Erilaisilla ennakoivilla toimenpiteillä voi myös tehdä olonsa helpommaksi, jos varkaus kaikesta huolimatta tapahtuu.

Näin voit suojata autoasi varkauden varalta

- Tarkista säännöllisesti ajoneuvosi perusturvajärjestelmät (esim. lukitukset, avainten säilytys, hälytysjärjestelmät) ja opettele niiden käyttö huolellisesti
- Vältä liittämästä ajoneuvosi avaimen merkkiä ilmaisevaa avaimenperää
- Hälytysjärjestelmää suunniteltaessa ja asennettaessa kannattaa käyttää vain vakuutusyhtiöiden hyväksymiä laitteita ja asentajia
- Lukitse aina autosi ovet, vaikka poistuisit autosta vain hetkeksi. Muista myös sulkea ikkunat
- Ota aina auton virta-avaimet mukaasi, älä jätä niitä virtalukkoon edes huoltoasemalla
- Vältä syrjäiselle ja pimeälle alueelle paikoitusta
- Älä säilytä rekisteriotteen ilmoitusosaa autossa, sillä se mahdollistaa omistajan vaihdoksen tekemisen
- Auto ei ole sopiva paikka arvokkaan omaisuuden säilyttämiseen. Jos kuitenkin joudut tekemään niin, sijoita

tavarat pois näkyvistä. Suosi tavaratilan peitettä jos autossasi on paljon tavaraa

Näin voit suojata moottoripyöräsi varkauden varalta

- Lukitse moottoripyörä aina kun jätät sen jonnekin lyhyeksikin ajaksi
- Vältä moottoripyörän jättämistä ilkeille alueille. Suosi julkisia alueita, joissa liikkuu ihmisiä
- Jos mahdollista, pysäköi moottoripyöräsi niin, että saat siihen tarvittaessa näköyhteyden
- Jos et ota kypärää mukaasi, kun jätät moottoripyörän, lukitse kypärä pyörään
- Huolehdi virta-avaimien turvallisesta säilytyksestä etteivät avaimet päädy väärin käsiin
- Levyjarrulukon avulla voidaan parantaa mopon tai moottoripyörän varkausturvaa. Levyjarrulukkoja saa nykyisin myös varashälyttimellä varustettuna
- Lukollinen vaijeri tai ketju kiinnitettynä johonkin kiinteään rakenteeseen, esimerkiksi puhelinpylvääseen, voi estää mopon tai moottoripyörän luvattoman käyttöönoton
- Pitkäaikaisessa mopon tai moottoripyörän säilyttämisessä kannattaa suosia lukollista varastotilaa. Muista kuitenkin lukita ajoneuvosi vielä sen omilla lukoilla, vaikka se olisikin lukitussa tilassa
- Huolehdi moposi tai moottoripyöräsi vakuutusturvasta

Näin voit suojata polkupyöräsi varkauden varalta

- Varmista, että polkupyörässäsi on vakuutusyhtiön hyväksymä lukko
- Käytä polkupyöräsi lukitsemiseen kahta lukkoa. Pyörän oma kiinteä lukko estää pyörän käytön ja irtolukolla estetään pyörän pois vieminen
- Polkupyörä kannattaa lukita aina, siitäkin huolimatta että se seisoisi käyttämättömänä vain hetken tai olisi säilytyksessä esimerkiksi pyörävarastossa
- Varkauden varalta polkupyörästä kannattaa ottaa valokuva
- Merkitse muistiin polkupyöräsi tunto- merkit (merkki, malli, väri, runkonumero ja runkomerkinnot) ja säilytä tuntomerkit turvallisessa paikassa
- Turvamerkitse pyöräsi. Merkintälaitetta voit lainata vakuutusyhtiöltäsi tai merkinnän voi tehdä polkupyöräliikkeissä tai poliisilaitoksella

Näin voit suojata venettäsi varkauden varalta

- Vene on hyvä säilyttää valaistussa ja sivullisten liikkumisen estävässä laiturissa
- Vene kannattaa lukita laiturin ja perämoottori veneeseen erillisellä lukolla
- Veneestä kannattaa ottaa valokuva ja luetteloida irtaimisto. Myös veneen varusteita voidaan turvamerkitä
- Luvattoman moottorin käynnistämisen ehkäisemiseksi moottorista tai virtapiiristä voidaan poistaa jokin osa
- Pidä vakuutusturviasi ajan tasalla ja selvitä vakuutuksesi korvauspiiri ja siihen liittyvä suojeluohje

Jos ajoneuvosi varastetaan tai siihen on murtauduttu

- Ilmoita varkaudesta heti poliisille ja kysy toimintaohjeita
- Ota itsellesi rikosilmoituksesta kopio. Vakuutusyhtiö voi myöhemmin pyytää kopiota rikosilmoituksesta
- Tee itsellesi luettelo menettämistäsi tavaroista
- Selvitä varastettujen varusteiden arvo ostokuiteista ja takuutodistuksista
- Älä siivoa mahdollisia murtojälkiä ennen kuin olet saanut poliisilta luvan siivoamiseen
- Saatuasi poliisilta luvan estä mahdolliset lisävahingot ajoneuvollesi siirtämällä se esimerkiksi vartioidulle alueelle. Korjaa rikkoutuneet lukot ja ikkunat mahdollisimman pian
- Tee vahinkoilmoitus vakuutusyhtiöllesi
- Ota yhteyttä Rikosuhripäivystykseen, jos mielessäsi on tapahtumaan liittyviä kysymyksiä, joihin etsit vastausta tai jos tunnet tarvetta keskustella tapahtuneesta jonkun ulkopuolisen kanssa

Taskuvarkaus

Taskuvarkaita on liikkeellä erityisesti massatapahtumissa, turistikohteissa ja loma-aikana. Henkilökohtaisesta omaisuudesta kannattaa kuitenkin pitää hyvä huoli myös oman kotikaupungin kaduilla liikuttaessa. Tyypillisiä varkauden kohteita ovat laukku, lompakko ja matkapuhelin.

Taskuvarkauksia on mahdollista ehkäistä ennalta monin tavoin. Ennakkovalmistelut voivat myös pienentää vahinkoja ja helpottaa asiointia, jos varkaus kaikesta huolimatta tapahtuu.

Näin voit varautua taskuvarkaudelta

- Luotto- ja pankkikorttien tunnusluvut ovat avain niiden käyttämiseen. Opettele luotto- ja pankkikorttiesi tunnusluvut ulkoa, jos mahdollista
- Älä säilytä tunnuslukuja korttien kanssa samassa paikassa
- Pidä huoli, että puhelimesi pin-koodi ja sähköisen asiointin vaatimat tunnusluvut ja asiapaperit eivät joudu väärin käsiin
- Merkitse muistiin matkapuhelimesi IMEI-numero eli sarjanumero. Saat tunnuksen puhelimesi näytölle näkyvi-in, kun näppäilet *#06#
- Vältä tallentamasta matkapuhelimeesi luottamuksellista tietoa, kuten salasanoja tai luotto- ja pankkikorttien tunnuslukuja, jotta ne eivät joudu väärin käsiin

- Kuljeta mukana vain tarvittava määrä rahaa, tarpeelliset pankki- ja luottokortit sekä muut asiapaperit
- Jos joudut nostamaan suuren summan käteistä rahaa yhdellä kertaa, vältä rahan tarpeetonta kuljettamista mukana. Älä pidä kaikkia rahoja samassa paikassa
- Lompakko ja matkapuhelin on hyvä pitää mukana niin, ettei kenenkään ole mahdollista päästä niihin käsiksi huomaamattasi. Housujen takatasku on turvaton paikka, povitasku puolestaan turvallinen. Vyölaukku on toimiva ratkaisu, jos sen lukitusta ei voi huomautta avata tai vyötä leikata
- Vältä lompakon esiin ottamista yleisellä paikalla äläkä näytä paljonko sinulla on rahaa mukana
- Käsilaukku on hyvä pitää kiinni ja huolellisesti käsissä, ettei sitä voi riuhaista irti väkijoukossa. Suosi vetoketjullista käsilaukkua. Älä jätä käsilaukkuasi esimerkiksi ostoskärryihin vartioimatta
- Pidä vakuutusturvasi ajan tasalla. Selvitä vakuutuksen korvauspiiri ja siihen liittyvä suojeluohje

Jos joudut taskuvarkauden uhriksi

Jos pankkikorttisi tai tunnuslukusi varastetaan:

- Ilmoita varkaudesta poliisille ja kysy toimintaohjeita
- Ota viipymättä yhteyttä pankkien sulkupalveluun 020 333, ulkomailta soittaessa +358 20 333 (24h/vrk). Sulkemiseen et tarvitse muuta kuin henkilö- tunnuksesi
- Ilmoita varkaudesta tilipankkiisi mahdollisimman pian

Jos matkapuhelimesi varastetaan:

- Ilmoita varkaudesta poliisille ja kysy toimintaohjeita
- Soita mahdollisimman pian liittymäsi asiakaspalveluun, jotta matkapuhelinliittymäsi voidaan sulkea. Sulkemista varten tarvitset vain puhelinumerosi. Puhelimen käytön estoa varten tarvitset IMEI-tunnuksen eli sarjanumeron
- Asiakaspalvelunumeroita (24h/vrk):
 - Sonera: 0200 17000
 - Elisa: 0800 95 050
 - DNA: 044 144 044
 - Saunalahti: (09) 4243 0456
 - Tele Finland: 0404 123 123
- Ota yhteyttä Rikosuhripäivystykseen, jos mielessäsi on tapahtumaan liittyviä kysymyksiä, joihin etsit vastausta tai jos tunnet tarvetta keskustella tapahtuneesta jonkun ulkopuolisen kanssa

Rikosuhripäivystyksen apu omaisuusrikoksen uhrille

Omaisuusrikoksen uhriksi joutuminen vaikuttaa ihmisiin yksilöllisellä tavalla. Yksilöllinen reaktio ei ole riippuvainen siitä, miten vakavaksi tapahtuma yleisesti arvioidaan. Ei ole olemassa väärää tapaa reagoida, on vain meille jokaiselle ominainen oikea tapa.

Taloudellisten menetysten ja käytännön hankaluuksien lisäksi omaisuusrikoksen uhriksi joutuminen voi aiheuttaa voimakkaitakin tuntemuksia ja jopa fyysisiä oireita. Tyypillisiä reaktioita ovat mm. kiukku ja ärtymys, muisti- ja keskittymisvaikeudet, unihäiriöt, syyllisyyden ja häpeän tuntemukset, päänsärky sekä vatsaoireet.

Ikävästä kokemuksesta toipumista voi edesauttaa puhumalla. Jos olet perheellinen, voi olla hyödyksi työstää tapahtumaa perheenjäsenten kesken.

Lapsille mahdollisia seurauksia voivat olla

- painajaiset, yölliset heräilyt, haluttomuus mennä iltaisin nukkumaan
- turvattomuuden tunne: lapsi ei halua olla poissa vanhempiensa näköetäisyydeltä tai hän rakentaa mielessään uusia uhkakuvia

- kiukuttelu ja raivon purkaukset ilman selkeää syytä
- sairastelu: kuumeilu, pahoinvointi, vatsakiivut ja selittämättömät tuntemukset

Lasten lisäksi myös aikuiset reagoivat ylimääräistä harmia aiheuttavaan tapahtumaan. Mahdollisia seurauksia aikuisille voivat olla

- univaikeudet
- ääniherkkyys, äänistä johtuva säpsähtely
- itsensä epäileminen: varmistetaan usein ovien ja ikkunoiden lukitus
- alentunut vastoinkäymisten sietokyky
- masentuneisuus ja toivottomuuden tuntemukset
- itsensä syyttely
- turvattomuuden tuntemukset
- keskittymisvaikeudet ja muistivaikeudet

Rikosuhripäivystys voi auttaa omaisuusrikoksen uhria:

- Käytännön asioissa, kuten
 - rikosilmoituksen tekemisessä
 - kuulustelutilanteessa
 - menetetyt omaisuuden luettelon laatimisessa
 - vahinkoilmoituksen ja korvaushakemusten laatimisessa
 - oikeusapu- ja asianajotoimistossa
 - oikeudenkäynnissä
 - muihin lisäpalveluihin ohjaamisessa
- Antamalla mahdollisuuden keskusteluun kokemuksen herättämistä tuntemuksista